

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1056

z 24. júna 2021,

ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 175 tretí odsek a článok 322 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanoviská Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽³⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽⁴⁾,

keďže:

- (1) Regulačný rámec, ktorým sa upravuje politika súdržnosti Únie na obdobie od roku 2021 do roku 2027 v kontexte budúceho viacročného finančného rámca, prispieva k dodržiavaniu záväzkov Únie, pokiaľ ide o plnenie Parížskej dohody prijatej v rámci Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ⁽⁵⁾ (ďalej len „Parížska dohoda“), ktorou sa sleduje cieľ obmedziť nárast teploty na 1,5 °C nad predindustriálnou úrovňou, a cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja sústredením finančných prostriedkov Únie na zelené ciele. Týmto nariadením by sa mala implementovať jedna z priorit stanovených v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 s názvom „Európska zelená dohoda“ a toto nariadenie je súčasťou investičného plánu pre udržateľnú Európu, na základe ktorého sa poskytuje v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie v kontexte politiky súdržnosti ciele financovanie na účely riešenia sociálnych, hospodárskych a environmentálnych nákladov spojených s transformáciou na klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo, v ktorom sa akékoľvek zostatkové emisie skleníkových plynov kompenzujú rovnocennými absorpciami.
- (2) Transformácia na klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo predstavuje jeden z najdôležitejších cieľov politiky Únie. Európska rada 12. decembra 2019 schválila cieľ dosiahnuť do roku 2050 klimaticky neutrálnu Úniu v súlade s cieľmi Parížskej dohody. Boj proti zmene klímy a zhoršovaniu životného prostredia bude z dlhodobého hľadiska pre všetkých prínosom a v strednodobom horizonte prinesie všetkým príležitosti a výzvy, avšak všetky regióny a členské štáty nezačínajú svoju transformáciu z rovnakej štartovacej pozície alebo nemajú rovnakú schopnosť

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 290, 1.9.2020, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 311, 18.9.2020, s. 55 a Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 240.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 324, 1.10.2020, s. 74.

⁽⁴⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 18. mája 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 7. júna 2021.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

reagovať. Niektoré už dosiahli väčší pokrok než iné a transformácia prináša hlbšie sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky pre tie regióny, ktoré sú v značnej miere závislé od fosílnych palív na energetické účely, najmä uhlia, lignitu, rašeliny alebo roponosnej bridlice, alebo od priemyselných odvetví s vysokou intenzitou skleníkových plynov. Takáto situácia nielenže vytvára riziko, že transformácia bude v Únii prebiehať rôznym tempom, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti klímy, ale aj, že budú narastať rozdiely medzi regiónmi na úkor cieľov sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti.

- (3) Ak má byť transformácia úspešná a spoločensky prijateľná pre všetkých, musí byť spravodlivá, a inkluzívna. Únia, členské štáty a ich regióny preto musia od začiatku zohľadniť jej sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky a využiť všetky dostupné nástroje na zmiernenie nepriaznivých vplyvov. V tejto súvislosti zohráva dôležitú úlohu rozpočet Únie.
- (4) Ako sa uvádza v Európskej zelenej dohode a v Investičnom pláne pre udržateľnú Európu, Mechanizmus spravodlivej transformácie by mal dopĺňať ostatné činnosti vykonávané na základe budúceho viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027. Mal by prispieť k riešeniu sociálnych, hospodárskych a environmentálnych dôsledkov, najmä pre pracovníkov, ktorých ovplyvní proces transformácie na klimatickú neutralitu Únie do roku 2050, spojením výdavkov rozpočtu Únie na klimatické a sociálne ciele na regionálnej úrovni a plnením prísnych sociálnych a environmentálnych noriem.
- (5) Týmto nariadením by sa mal zriadiť Fond na spravodlivú transformáciu (ďalej len „FST“), ktorý je jedným z pilierov Mechanizmu spravodlivej transformácie implementovaného v rámci politiky súdržnosti. Ciele FST sú zmiernovať nepriaznivé účinky klimateckej transformácie podporou najviac postihnutých území a dotknutých pracovníkov a podporovať vyváženú sociálno-ekonomickú transformáciu. V súlade s jediným špecifickým cieľom FST by akcie podporované z FST mali priamo prispievať k zmierneniu dôsledkov transformácie zmiernením negatívnych dôsledkov pre zamestnanosť a financovaním diverzifikácie a modernizácie miestneho hospodárstva. Jediný špecifický cieľ FST je stanovený na rovnakej úrovni ako politické ciele stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ⁽⁶⁾ a je uvedený spolu s nimi.
- (6) Vzhľadom na Európsku zelenú dohodu ako stratégiu udržateľného rastu Únie a na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie, pokiaľ ide o vykonávanie Parížskej dohody a plnenie cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja, má FST prispievať k zohľadňovaniu opatrení v oblasti klímy a udržateľnosti životného prostredia a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je vynaložiť 30 % rozpočtových výdavkov Únie na podporu cieľov v oblasti klímy, ako aj k ambícii vynaložiť v roku 2024 na ciele v oblasti biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR a v rokoch 2026 a 2027 vynaložiť na ciele v oblasti biodiverzity 10 % ročných výdavkov v rámci VFR, pričom sa zohľadní existujúce prekrývanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity. Zdroje z vlastného finančného krytia FST sú doplnkové k investíciám potrebným na dosiahnutie celkového cieľa, ktorým je 30 % rozpočtových výdavkov Únie vynaložených na plnenie cieľov v oblasti klímy. V plnej miere prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa spolu so zdrojmi prevedenými na dobrovoľnom základe z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 ⁽⁷⁾ a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 ⁽⁸⁾. V tomto kontexte by sa z FST mali podporovať činnosti, ktoré rešpektujú klimatické a environmentálne normy a priority Únie a výrazne nenarušujú plnenie environmentálnych cieľov v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ⁽⁹⁾ a ktoré zabezpečujú transformáciu na nízkouhlíkové hospodárstvo v záujme dosiahnutia klimateckej neutrality Únie do roku 2050.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre finančnú podporu na riadenie hraníc a vízovú politiku (pozri stranu 159 tohto úradného vestníka).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (pozri stranu 60 tohto úradného vestníka).

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (pozri stranu 21 tohto úradného vestníka).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (7) Zdrojmi z FST by sa mali dopĺňať zdroje dostupné v rámci politiky súdržnosti.
- (8) Transformácia na klimaticky neutrálne hospodárstvo je výzvou pre všetky členské štáty. Bude mimoriadne náročná pre tie členské štáty, ktoré sú značne závislé alebo donedávna boli značne závislé od fosílnych palív alebo priemyselných činností s vysokou intenzitou skleníkových plynov, ktoré treba postupne ukončovať alebo ktoré sa musia v dôsledku dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva adaptovať, pričom na to nemajú dostatok finančných prostriedkov. FST by sa preto mal vzťahovať na všetky členské štáty, ale pri rozdeľovaní jeho finančných prostriedkov by sa mal klásť dôraz na územia, ktoré sú najviac postihnuté procesom klimatickej transformácie, a uvedené rozdeľovanie by malo odrážať schopnosť členských štátov financovať investície potrebné na zvládnutie dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva.
- (9) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou podľa článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Tieto pravidlá sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁰⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, cien, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov a zabezpečujú kontroly zodpovednosti finančných aktérov. Pravidlá prijaté podľa článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienok na ochranu rozpočtu Únie.
- (10) S cieľom zabezpečiť účinné využívanie zdrojov FST by sa prístup k FST mal obmedziť na 50 % národných pridelených prostriedkov pre tie členské štáty, ktoré sa zatiaľ nezaviazali splniť cieľ v súlade s cieľmi Parížskej dohody, ktorým je dosiahnutie klimaticky neutrálnej Únie do roku 2050, zvyšných 50 % sa sprístupní na programovanie po prijatí takéhoto záväzku. S cieľom zabezpečiť spravodlivosť a rovnaké zaobchádzanie s členskými štátmi by sa členskému štátu, ktorý sa do 31. decembra v ktoromkoľvek roku počnúc rokom 2022 nezaviazal splniť cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050, mal v nasledujúcom roku v celom rozsahu zrušiť rozpočtový záväzok na predchádzajúci rok.
- (11) V súlade s nariadením Rady (EÚ) 2020/2094 ⁽¹¹⁾ a v medziach zdrojov, ktoré sú v ňom rozdelené, by sa v rámci FST mali vykonávať opatrenia zamerané na obnovu a odolnosť s cieľom riešiť bezprecedentné dôsledky krízy COVID-19. Tieto dodatočné zdroje by sa mali využiť tak, aby sa zabezpečilo dodržanie lehôt stanovených v uvedenom nariadení.
- (12) V tomto nariadení by sa mali stanoviť druhy investícií, ktorých výdavky by sa malo umožniť podporovať z FST. Všetky podporované činnosti by sa mali vykonávať v plnom súlade s klimatickými, environmentálnymi a sociálnymi o záväzkami a prioritami Únie. Zoznam investícií by mal zahŕňať tie, ktoré podporujú miestne hospodárstva stimulovaním ich vnútorného rastového potenciálu v súlade s príslušnými stratégiami pre inteligentnú špecializáciu, ktoré vo vhodných prípadoch zahŕňajú aj udržateľný cestovný ruch. Investície musia byť dlhodobou udržateľné, pričom sa zohľadnia všetky ciele Európskej zelenej dohody. Financované projekty by mali prispievať k transformácii na udržateľné, klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo, čo zahŕňa aj opatrenia zamerané na zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov. Podpora by sa nemala poskytovať na spaľovanie odpadu, pretože táto činnosť patrí do nižšej časti hierarchie nakladania s odpadom v rámci obehového hospodárstva. Oprávnené by mali byť aj poradenské služby, ktoré prispievajú k vykonávaniu opatrení podporovaných z FST. V rámci projektu obnovy pôdy by sa mala umožniť podpora renaturalizácií lokalít, rozvoj zelenej infraštruktúry a hospodárenie s vodami. Pri podpore opatrení v oblasti energetickej efektívnosti by sa mala umožniť podpora z FST pre investície, ktoré prispievajú aj k zníženiu energetickej chudoby, najmä zlepšením energetickej efektívnosti bytového fondu. Z FST by sa mala umožniť podpora pre vývoj inovačných technológií uskladňovania.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

- (13) V záujme ochrany občanov, ktorí sú najviac zraniteľní voči klimatickej transformácii, by mal FST pokrývať aj zvyšovanie úrovne zručností a rekvifikáciu vrátane odbornej prípravy dotknutých pracovníkov bez ohľadu na to, či sú stále zamestnaní alebo v dôsledku transformácie prišli o prácu. Cieľom FST by malo byť pomôcť im prispôbiť sa novým pracovným príležitostiam. FST by mal poskytovať vhodnú formu podpory aj uchádzačom o zamestnanie, čo zahŕňa aj pomoc pri hľadaní pracovného miesta a ich aktívne začleňovanie do trhu práce. Podpora z FST by mala byť dostupná všetkým uchádzačom o zamestnanie, ktorí prišli o prácu v odvetviach postihnutých transformáciou v regióne, na ktorý sa vzťahuje plán spravodlivej transformácie územia, a to aj v prípade, že prepustení pracovníci nemajú pobyt v danom regióne. Náležitá pozornosť by sa mala venovať občanom, ktorým hrozí energetická chudoba, a to najmä pri vykonávaní opatrení v oblasti energetickej efektívnosti zameraných na zlepšenie podmienok sociálneho bývania.
- (14) Mala by byť povolená podpora činností v oblastiach vzdelávania a sociálneho začlenenia, ako aj podpora sociálnej infraštruktúry na účely zariadení starostlivosti o deti a starších ľudí a podpora miest výkonu praktického vyučovania za predpokladu, že tieto činnosti sú náležite odôvodnené v plánoch spravodlivej transformácie územia. Pokiaľ ide o starostlivosť o starších ľudí, mala by sa zachovať zásada presadzovania komunitnej starostlivosti. Investičný mix by mohli doplniť sociálne a verejné služby v týchto oblastiach. Všetka podpora v týchto oblastiach by mala vyžadovať primerané odôvodnenie v plánoch spravodlivej transformácie územia a mala by sledovať ciele Európskeho piliera sociálnych práv.
- (15) S cieľom riešiť osobitnú situáciu a úlohu žien v procese transformácie klimaticky neutrálneho hospodárstva by sa mala presadzovať rodová rovnosť. Účasť žien na trhu práce a ich podnikanie, ako aj rovnaká odmena zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečovaní rovnakých príležitostí. FST by mal venovať osobitnú pozornosť aj zraniteľným skupinám, ktoré neprimerane trpia v dôsledku nepriaznivých účinkov transformácie, ako sú napríklad pracovníci so zdravotným postihnutím. Je potrebné zachovať identitu banských komunít a zabezpečiť kontinuitu minulých a budúcich komunít. Na to je potrebné venovať osobitnú pozornosť ich hmotnému i nehmotnému banskému dedičstvu vrátane kultúry.
- (16) S cieľom posilniť hospodársku diverzifikáciu území postihnutých transformáciou, by sa z FST mala poskytovať podpora podnikom a hospodárskym aktérom okrem iného vo forme podpory produktívnych investícií do mikropodnikov, malých a stredných podnikov⁽¹²⁾ (ďalej len „MSP“). Produktívne investície by sa mali chápať ako investície do fixného kapitálu alebo nehmotného majetku podnikov s cieľom produkovať tovar a služby, čím sa prispieje k tvorbe hrubého kapitálu a zvyšovaniu zamestnanosti. V prípade iných podnikov než MSP by sa produktívne investície mali podporovať len vtedy, ak sú potrebné na zmiernenie zániku pracovných miest vyplývajúceho z transformácie, a to vytvorením alebo ochranou značného počtu pracovných miest, a ak nevedú k premiestneniu ani nie sú výsledkom premiestnenia. Investície do existujúcich priemyselných zariadení vrátane zariadení, na ktoré sa vzťahuje systém Únie na obchodovanie s emisiami, by mali byť povolené, ak prispievajú k transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050 a celiť výrazne pod úroveň príslušných referenčných hodnôt stanovených na bezodplatné pridelovanie emisných kvót podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES⁽¹³⁾ a ak vedú k ochrane značného počtu pracovných miest. Akékoľvek takéto investície by mali byť náležite odôvodnené v príslušnom pláne spravodlivej transformácie územia. V záujme ochrany integrity vnútorného trhu a politiky súdržnosti by podpora podnikov mala byť v súlade s pravidlami Únie v oblasti štátnej pomoci stanovenými v článkoch 107 a 108 ZFEÚ, a najmä by sa podpora produktívnych investícií do iných podnikov než MSP mala obmedziť na podniky, ktoré sa nachádzajú v oblastiach označených za podporované oblasti na účely článku 107 ods. 3 písm. a) a c) ZFEÚ.
- (17) S cieľom poskytnúť flexibilitu pri programovaní zdrojov FST v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu by malo byť možné pripraviť samostatný program FST alebo naprogramovať zdroje FST do jednej alebo viacerých osobitných priorít v rámci programov podporovaných z EFRR, ESF+ alebo Kohézneho fondu. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 by sa zdroje FST mohli na dobrovoľnom základe posilniť doplnkovým financovaním z EFRR a ESF+. V takom prípade príslušné sumy prevedené z EFRR a ESF+ by mali byť v súlade s typom operácií stanoveným v plánoch spravodlivej transformácie územia.

⁽¹²⁾ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽¹³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

- (18) Podpora z FST by mala byť podmienená účinnou implementáciou procesu transformácie na konkrétnom území s cieľom dosiahnuť klimaticky neutrálne hospodárstvo. V tejto súvislosti by členské štáty mali na základe sociálneho dialógu a spolupráce s príslušnými zainteresovanými stranami v súlade s príslušným ustanovením o partnerstve nariadenia (EÚ) 2021/1060 a s podporou Komisie vypracovať plány spravodlivej transformácie územia, v ktorých stanovujú proces transformácie v súlade so svojimi národnými energetickými a klimatickými plánmi. Na tento účel by Komisia mala zriadiť platformu pre spravodlivú transformáciu, ktorá by vychádzala z existujúcej platformy pre transformujúce sa uhoľné regióny a ktorá by umožnila dvojstrannú a viacstrannú výmenu skúseností, pokiaľ ide o ponaučenia a najlepšie postupy vo všetkých postihnutých odvetviach. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa do implementácie zdrojov FST zapojili aj obce a mestá a aby sa v tejto súvislosti zohľadňovali ich potreby.
- (19) V plánoch spravodlivej transformácie územia by sa mali určiť najviac postihnuté územia, na ktoré by sa mala sústrediť pomoc z FST, a zároveň by sa v nich mali opísať osobitné činnosti, ktoré sa majú vykonať v záujme dosiahnutia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050, najmä pokiaľ ide o konverziu alebo uzavretie zariadení, ktoré sa venujú produkcii fosílnych palív alebo iným činnostiam s vysokou intenzitou skleníkových plynov. Tieto územia by mali byť presne vymedzené a mali by zodpovedať úrovni 3 spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (ďalej len „regióny na úrovni NUTS 3“) stanovenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003⁽¹⁴⁾ alebo by mali byť ich súčasťou. V plánoch by sa mali uviesť výzvy a potreby týchto území, pričom by sa mali zohľadniť riziká vyľudňovania, a mali by sa v nich určiť typy operácií potrebných na podporu vytvárania pracovných miest pre prijímateľov na úrovni plánu, a to tak, aby sa zabezpečil súdržný rozvoj hospodárskych činností odolných proti zmene klímy, ktoré sú zároveň v súlade s transformáciou na klimaticky neutrálne hospodárstvo a s cieľmi Európskej zelenej dohody. Pri určovaní týchto území by sa mala venovať dodatočná pozornosť osobitnostiam ostrovov, ostrovných oblastí, ako aj najvzdialenejších regiónov, ktorých geografické a sociálno-ekonomické charakteristiky si môžu vyžadovať odlišný prístup k podpore procesu transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Finančnú podporu z FST by mali dostávať len investície, ktoré sú v súlade s plánmi spravodlivej územnej transformácie. Plány spravodlivej transformácie územia by mali byť súčasťou programov, podporovaných v jednotlivých prípadoch z EFRR, ESF+, Kohézneho fondu alebo FST, ktoré schvaľuje Komisia.
- (20) V záujme toho, aby sa využívanie zdrojov FST čo najviac orientovalo na výsledky, by mala mať Komisia v súlade so zásadou proporcionality možnosť uplatniť finančné opravy v prípade vážneho nesplnenia cieľových hodnôt stanovených pre špecifický cieľ FST.
- (21) S cieľom stanoviť vhodný finančný rámec pre FST by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na určenie ročného rozdelenia dostupných zdrojov pre jednotlivé členské štáty.
- (22) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to podporiť obyvateľstvo, hospodárstvo a životné prostredie území, ktoré čelia hospodárskym a sociálnym zmenám pri transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov kvôli rozdielom medzi úrovňou rozvoja rôznych území a zaostávaniu najviac znevýhodnených území, ako aj obmedzených finančných zdrojov členských štátov a území, ale z dôvodu potreby jednotného implementačného rámca, ktorý zahŕňa viacero fondov Únie v rámci zdieľaného riadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (23) Vzhľadom na prijatie tohto nariadenia po začatí programového obdobia a po zohľadnení potreby vykonávať FST koordinovane a harmonizovaným spôsobom a s cieľom umožniť jeho urýchlené vykonávanie, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) (Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1).

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (ďalej len „FST“) s cieľom poskytovať podporu obyvateľom, hospodárstvu a životnému prostrediu území, ktoré čelia vážnym sociálno-ekonomickým výzvam vyplývajúcim z procesu transformácie v rámci plnenia cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 vymedzených v článku 2 bode 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999⁽¹⁵⁾ a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050.

Stanovuje sa v ňom špecifický cieľ FST, jeho geografické pokrytie a zdroje, rozsah jeho podpory vzhľadom na cieľ Investovanie do zamestnanosti a rastu uvedený v článku 5 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/1060, ako aj osobitné ustanovenia o programovaní a ukazovatele potrebné na monitorovanie.

Článok 2

Špecifický cieľ

V súlade s článkom 5 ods. 1 druhým pododsekom nariadenia (EÚ) 2021/1060 FST prispieva k jedinému špecifickému cieľu, a to umožniť regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody.

Článok 3

Geografické pokrytie a zdroje v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu

1. Z FST sa vo všetkých členských štátoch podporuje cieľ Investovanie do zamestnanosti a rastu.
2. Zdroje FST v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu, ktoré sú k dispozícii na rozpočtový záväzok na roky 2021 – 2027, predstavujú 7 500 000 000 EUR v cenách roku 2018, ako sa stanovuje v článku 110 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/1060.
3. Zdroje uvedené v odseku 2 sa môžu zvýšiť o dodatočné zdroje pridelené v rozpočte Únie alebo o iné zdroje v súlade s uplatniteľným základným aktom.
4. Komisia prijme vykonávacím aktom rozhodnutie, ktorým stanoví ročné rozdelenie dostupných zdrojov pre jednotlivé členské štáty vrátane akýchkoľvek dodatočných zdrojov uvedených v odseku 3 v súlade s pridelenými prostriedkami stanovenými v prílohe I.

Článok 4

Zdroje z Nástroja Európskej únie na obnovu

1. Opatrenia uvedené v článku 1 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/2094 sa vykonávajú podľa tohto nariadenia vo výške 10 000 000 000 EUR v cenách roku 2018, ako sa uvádza v článku 109 ods. 1 druhom pododseku nariadenia (EÚ) 2021/1060 a podliehajú článku 3 ods. 3, 4, 7 a 9 nariadenia (EÚ) 2020/2094.

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

Táto suma sa považuje za iné zdroje uvedené v článku 3 ods. 3 tohto nariadenia. Ako sa stanovuje v článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2020/2094, táto suma predstavuje vonkajšie pripísané príjmy na účely článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Suma uvedená v odseku 1 tohto článku sa poskytne ako doplnok k zdrojom uvedeným v článku 3 na rozpočtový záväzok v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu na roky 2021 až 2023 takto:

- 2021: 2 000 000 000 EUR,
- 2022: 4 000 000 000 EUR,
- 2023: 4 000 000 000 EUR.

Zo zdrojov uvedených v prvom pododseku sa poskytne 15 600 000 EUR v cenách roku 2018 na administratívne výdavky.

3. Ročné rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 prvom pododseku tohto článku medzi členské štáty sa zahrnie do rozhodnutia Komisie uvedeného v článku 3 ods. 4 v súlade s pridelenými prostriedkami stanovenými v prílohe I.

4. Odchylné od článku 14 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa pravidlá zrušenia viazanosti stanovené v hlave VII kapitole IV nariadenia (EÚ) 2021/1060 uplatňujú na rozpočtové záväzky na základe zdrojov uvedených v odseku 1 tohto článku. Odchylné od článku 12 ods. 4 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa tieto zdroje nepoužívajú v rámci následného programu či akcie.

5. Platby na programy sa priradia k najskoršiemu otvorenému záväzku FST počnúc záväzkami zo zdrojov uvedených v odseku 1 prvom pododseku až do ich vyčerpania.

Článok 5

Mechanizmus zeleného odmeňovania

1. Ak sa podľa článku 3 ods. 3 zdroje FST zvýšia pred 31. decembrom 2024, dodatočné zdroje sa rozdelia medzi členské štáty na základe národných podielov stanovených v prílohe I.

2. Ak sa podľa článku 3 ods. 3 tohto nariadenia zdroje FST zvýšia po 31. decembri 2024, dodatočné zdroje sa rozdelia medzi členské štáty v súlade s metodikou stanovenou v druhom pododseku tohto odseku na základe zmeny emisií skleníkových plynov ich priemyselných zariadení v období od roku 2018 do posledného roka, za ktorý sú k dispozícii údaje, nahlásených v súlade s článkom 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006⁽¹⁶⁾. Zmena emisií skleníkových plynov jednotlivých členských štátov sa vypočíta agregovaním emisií skleníkových plynov len tých regiónov na úrovni NUTS 3, ktoré boli identifikované v plánoch spravodlivej transformácie územia v súlade s článkom 11 ods. 1 tohto nariadenia.

Pridelenie dodatočných zdrojov pre jednotlivé členské štáty sa určí v súlade s týmto postupom:

- a) v prípade členských štátov, ktoré dosiahli zníženie emisií skleníkových plynov, zníženie emisií skleníkových plynov dosiahnuté jednotlivými členskými štátmi sa vypočíta tak, že úroveň emisií skleníkových plynov za posledný referenčný rok sa vyjadří ako percentuálny podiel emisií skleníkových plynov zaznamenaných v roku 2018; v prípade členských štátov, ktoré nedosiahli zníženie emisií skleníkových plynov, sa tento percentuálny podiel stanoví na 100 %;
- b) konečný podiel jednotlivých členských štátov sa získa tak, že národné podiely stanovené v prílohe I sa vydedia percentuálnymi podielmi vyplývajúcimi z písm. a); a
- c) výsledok výpočtu podľa písm. b) sa upraví tak, aby sa spolu dosiahlo 100 %.

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 1).

3. Členské štáty zahrnú dodatočné zdroje do svojich programov a predložia zmenu programu v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

Článok 6

Osobitné pridelenie prostriedkov pre najvzdialenejšie regióny a ostrovy

Členské štáty pri príprave svojich plánov spravodlivej transformácie územia v súlade s článkom 11 ods. 1 osobitne zohľadňujú situáciu ostrovov a najvzdialenejších regiónov, ktoré čelia vážnym sociálno-ekonomickým výzvam vyplývajúcim z procesu transformácie v rámci plnenia cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050, a to so zreteľom na ich osobitné potreby uznané v článkoch 174 a 349 ZFEÚ.

Členské štáty pri začleňovaní takýchto území do svojich plánov spravodlivej transformácie územia stanovujú osobitnú sumu pridelenú pre tieto územia spolu s príslušným odôvodnením, pričom zohľadnia osobitné výzvy týchto území.

Článok 7

Podmienečný prístup k zdrojom

1. Ak sa členský štát nezaviazal plniť cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050, na programovanie sa sprístupní a do priorit sa zahrnie len 50 % ročných pridelených prostriedkov pre daný členský štát stanovených v súlade s článkom 3 ods. 4 a článkom 4 ods. 3.

Odchylné od článku 10 ods. 1 tohto nariadenia sa zostávajúci 50 % ročných pridelených prostriedkov nezahrnie do priorit. V takýchto prípadoch programy podporované z FST a predložené v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/1060 zahŕňajú len 50 % ročných pridelených prostriedkov FST stanovených v tabuľke uvedenej v článku 22 ods. 3 písm. g) bode ii) uvedeného nariadenia. V tabuľke uvedenej v článku 22 ods. 3 písm. g) bode i) uvedeného nariadenia sa osobitne uvedú pridelené prostriedky, ktoré sú k dispozícii na programovanie, a tie pridelené prostriedky, ktoré sa na programovanie nepoužijú.

2. Komisia schváli program, ktorý obsahuje prioritu FST, alebo akúkoľvek jeho zmenu len vtedy, ak sú splnené požiadavky stanovené pre časť pridelených prostriedkov, ktorá je k dispozícii na programovanie, v súlade s odsekom 1.

3. Hneď ako sa členský štát zaviazal splniť cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050, môže predložiť žiadosť o zmenu jednotlivých programov podporovaných z FST v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/1060 a zahrnúť pridelené prostriedky, ktoré neboli k dispozícii na programovanie a ktorých viazanosť nebola zrušená.

4. Rozpočtové záväzky sa prijímajú na základe tabuľky uvedenej v článku 22 ods. 3 písm. g) bode i) nariadenia (EÚ) 2021/1060. Záväzky týkajúce sa pridelených prostriedkov, ktoré nie sú k dispozícii na programovanie, sa nepoužívajú na platby a nezahŕňajú sa do základu na výpočet predbežného financovania v súlade s článkom 90 uvedeného nariadenia, kým sa nesprístupnia na programovanie v súlade s odsekom 3 tohto článku.

Odchylné od článku 105 nariadenia (EÚ) 2021/1060, ak sa členský štát do 31. decembra ktoréhokoľvek roka počnúc rokom 2022 nezaviazal splniť cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050, v nasledujúcom roku sa v celom rozsahu zrušia rozpočtové záväzky na predchádzajúci rok, ktoré sa týkajú pridelených prostriedkov, ktoré nie sú k dispozícii na programovanie.

Článok 8

Rozsah podpory

1. Z FST sa podporujú len činnosti, ktoré priamo súvisia s jeho špecifickým cieľom stanoveným v článku 2 a ktoré prispievajú k implementácii plánov spravodlivej transformácie územia vypracovaných v súlade s článkom 11.

2. V súlade s odsekom 1 sa z FST podporujú výlučne tieto činnosti:
- a) produktívne investície do MSP vrátane mikropodnikov a startupov, ktoré vedú k hospodárskej diverzifikácii, modernizácii a rekonverzii;
  - b) investície do vytvárania nových firiem, okrem iného aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov a konzultačných služieb, ktoré vedie k vytváraniu pracovných miest;
  - c) investície do výskumných a inovačných činností, ktoré okrem iných vykonávajú univerzity a verejné výskumné organizácie, a podpora transferu pokročilých technológií;
  - d) investície do zavádzania technológií, ako aj do systémov a infraštruktúr pre cenovo dostupnú čistú energiu vrátane technológií uskladňovania energie a do znižovania emisií skleníkových plynov;
  - e) investície do energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽¹⁷⁾ vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené, a do energetickej efektívnosti, a to aj na účely znižovania energetickej chudoby;
  - f) investície do inteligentnej a udržateľnej miestnej mobility vrátane dekarbonizácie odvetvia miestnej dopravy a jeho infraštruktúry;
  - g) obnova a modernizácia sietí diaľkového vykurovania s cieľom zlepšiť energetickú efektívnosť systémov diaľkového vykurovania a investície do výroby tepla za predpokladu, že zaradenia na výrobu tepla sú založené výlučne na obnoviteľných zdrojoch energie;
  - h) investície do digitalizácie, digitálnej inovácie a digitálnej pripojiteľnosti;
  - i) investície do regenerácie a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít a obnovy pôdy, v prípade potreby vrátane projektov zelenej infraštruktúry a projektov zameraných na zmenu účelu, a to s ohľadom na zásadu „znečisťovateľ platí“;
  - j) investície na podporu obehového hospodárstva vrátane podpory prostredníctvom predchádzania vzniku odpadu, znižovania objemu odpadu, efektívneho využívania zdrojov, opätovného použitia, opráv a recyklácie;
  - k) zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia pracovníkov a uchádzačov o zamestnanie;
  - l) pomoc uchádzačom o zamestnanie pri hľadaní pracovného miesta;
  - m) aktívne začleňovanie uchádzačov o zamestnanie;
  - n) technická pomoc;
  - o) iné činnosti v oblasti vzdelávania a sociálneho začlenenia vrátane, ak je to riadne odôvodnené, investícií do infraštruktúry na účely miest výkonu praktického vyučovania, zariadení starostlivosti o deti a starších ľudí, ako sa uvádza v plánoch spravodlivej transformácie územia v súlade s článkom 11.

Okrem toho sa môžu z FST v oblastiach označených za podporované oblasti na účely článku 107 ods. 3 písm. a) a c) ZFEÚ podporovať produktívne investície do iných podnikov než MSP za predpokladu, že tieto investície boli schválené v rámci plánu spravodlivej transformácie územia na základe informácií požadovaných podľa článku 11 ods. 2 písm. h) tohto nariadenia. Takéto investície sú oprávnené len vtedy, ak sú potrebné na vykonávanie plánu spravodlivej transformácie územia, ak prispievajú k transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050 a k dosiahnutiu súvisiacich environmentálnych cieľov, ak je ich podpora potrebná na vytváranie pracovných miest na určenom území a ak nevedú k premiestneniu, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 27 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

Z FST možno podporovať aj investície zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES za predpokladu, že takéto investície boli schválené v rámci plánu spravodlivej transformácie územia na základe informácií požadovaných podľa článku 11 ods. 2 písm. i) tohto nariadenia. Takéto investície sú oprávnené len vtedy, ak sú potrebné na vykonávanie plánu spravodlivej transformácie územia.

Článok 9

Vyňatie z rozsahu podpory

Z FST sa nepodporuje:

⁽¹⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- a) vyradenie jadrových elektrární z prevádzky alebo ich výstavba;
- b) výroba a spracovanie tabaku a tabakových výrobkov a ich uvádzanie na trh;
- c) podnik v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014⁽¹⁸⁾, pokiaľ to nie je povolené podľa dočasných pravidiel štátnej pomoci stanovených na riešenie mimoriadnych okolností alebo v rámci pomoci de minimis na podporu investícií znižujúcich náklady na energiu v súvislosti s procesom energetickej transformácie;
- d) investície súvisiace s výrobou, spracovaním, prepravou, distribúciou, skladovaním alebo spaľovaním fosílnych palív.

Článok 10

Programovanie zdrojov FST

1. Zdroje FST sa programujú pre kategórie regiónov, v ktorých sa nachádzajú dotknuté územia, na základe plánov spravodlivej transformácie územia vypracovaných v súlade s článkom 11 a schválených Komisiou v rámci programu alebo zmeny programu. Programované zdroje majú formu jedného alebo viacerých špecifických programov alebo jednej alebo viacerých priorít v rámci programov.

Komisia schváli program alebo akúkoľvek jeho zmenu len vtedy, ak je určenie území najviac postihnutých procesom transformácie, ktoré je súčasťou príslušného plánu spravodlivej transformácie územia, riadne odôvodnené a ak je príslušný plán spravodlivej transformácie územia v súlade s integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom dotknutého členského štátu.

2. Priorita alebo priority FST zahŕňajú zdroje FST, ktoré sa skladajú z celkového alebo čiastočného pridelenia prostriedkov z FST pre členské štáty a zo zdrojov prevedených v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/1060. Celková suma zdrojov EFRR a ESF+ prevedených do FST nepresiahne trojnásobok sumy podpory z FST na danú prioritu okrem zdrojov uvedených v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia.

3. V súlade s článkom 112 nariadenia (EÚ) 2021/1060 miera spolufinancovania, uplatniteľná na región, v ktorom sa nachádzajú územie alebo územia určené v plánoch spravodlivej transformácie územia v súlade s článkom 11 tohto nariadenia, priorita alebo priority FST nepresiahne/nepresiahnu:

- a) 85 % v prípade menej rozvinutých regiónov;
- b) 70 % v prípade prechodných regiónov;
- c) 50 % v prípade viac rozvinutých regiónov.

Článok 11

Plán spravodlivej transformácie územia

1. Členské štáty vypracujú na základe vzoru uvedeného v prílohe II spolu s príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi dotknutých území jeden alebo viacero plánov spravodlivej transformácie územia, ktoré pokrývajú jedno alebo viacero postihnutých území zodpovedajúcich regiónom na úrovni NUTS 3 alebo ich časti. Ide o územia, ktoré sú najviac postihnuté negatívnymi hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami transformácie, najmä pokiaľ ide o očakávanú adaptáciu pracovníkov alebo zánik pracovných miest v oblasti produkcie a používania fosílnych palív a transformačné potreby výrobných procesov priemyselných zariadení s najvyššou intenzitou skleníkových plynov.

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

2. Plán spravodlivej transformácie územia obsahuje tieto prvky:
- a) opis procesu transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo na vnútroštátnej úrovni vrátane harmonogramu kľúčových krokov transformácie v rámci plnenia cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050, ktoré sú v súlade s najnovšou verziou integrovaného národného energetického a klimatického plánu;
  - b) odôvodnenie určenia území za najviac postihnuté procesom transformácie uvedeným v písmene a) tohto odseku, ktoré majú získať podporu z FST v súlade s odsekom 1;
  - c) posúdenie výziev transformácie, ktorým čelia určené najviac postihnuté územia, vrátane sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho vplyvu transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050, pričom sa určí potenciálny počet dotknutých pracovných miest a zaniknutých pracovných miest, riziká vyľudňovania a potreby a ciele rozvoja, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030 a v súvislosti s transformáciou alebo ukončením činností s vysokou intenzitou skleníkových plynov na týchto územiach;
  - d) opis očakávaného prínosu podpory z FST pri riešení sociálnych, demografických, hospodárskych, zdravotných a environmentálnych vplyvov transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050 vrátane očakávaného prínosu z hľadiska vytvárania a zachovania pracovných miest;
  - e) posúdenie jeho súladu s inými relevantnými národnými, regionálnymi alebo územnými stratégiami a plánmi;
  - f) opis mechanizmov riadenia pozostávajúcich z partnerských dojednaní, plánovaných monitorovacích a hodnotiacich opatrení a zodpovedných orgánov;
  - g) opis typu plánovaných operácií a ich očakávaného prínosu k zmierneniu vplyvu transformácie;
  - h) ak sa podpora poskytuje na produktívne investície do iných podnikov než MSP, orientačný zoznam operácií a podnikov, ktoré sa majú podporiť a odôvodnenie potreby takejto podpory prostredníctvom analýzy nedostatkov, ktorá preukáže, že očakávaný počet zaniknutých pracovných miest by prevýšil očakávaný počet pracovných miest vytvorených v prípade neuskutočnenia investície;
  - i) ak sa má podpora poskytnúť na investície zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES, zoznam operácií, ktoré sa majú podporiť, a odôvodnenie, že prispievajú k transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo a vedú k podstatnému zníženiu emisií skleníkových plynov výrazne pod úroveň príslušných referenčných hodnôt stanovených na bezodplatné pridelovanie emisných kvót podľa smernice 2003/87/ES, a to za predpokladu, že tieto operácie sú potrebné na ochranu značného počtu pracovných miest;
  - j) synergie a komplementárnosť s inými relevantnými programami Únie na riešenie identifikovaných rozvojových potrieb;
a
  - k) synergie a komplementárnosť s plánovanou podporou z ostatných pilierov Mechanizmu spravodlivej transformácie.

3. Na príprave a vykonávaní plánov spravodlivej transformácie územia sa zúčastňujú príslušní partneri v súlade s článkom 8 nariadenia (EÚ) 2021/1060 a v relevantných prípadoch aj Európska investičná banka a Európsky investičný fond.

4. Plány spravodlivej transformácie územia musia byť v súlade s príslušnými územnými stratégiami uvedenými v článku 29 nariadenia (EÚ) 2021/1060 a s príslušnými stratégiami pre inteligentnú špecializáciu, integrovanými národnými energetickými a klimatickými plánmi a Európskym pilierom sociálnych práv.

Ak si aktualizácia integrovaného národného energetického a klimatického plánu podľa článku 14 nariadenia (EÚ) 2018/1999 vyžaduje revíziu plánu spravodlivej transformácie územia, uvedená revízia sa vykoná v rámci procesu preskúmania v polovici obdobia v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

5. Ak majú členské štáty v úmysle využiť možnosť získať podporu v rámci ostatných pilierov Mechanizmu spravodlivej transformácie, v ich plánoch spravodlivej transformácie územia stanovujú odvetvia a tematické oblasti, ktoré majú v úmysle podporovať v rámci týchto pilierov.

Článok 12

Ukazovatele

1. Spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov uvedené v prílohe III a, ak je to riadne odôvodnené v pláne spravodlivej transformácie územia, špecifické programové ukazovatele výstupov a výsledkov sa použijú v súlade s článkom 16 ods. 1 druhým pododsekom písm. a), článkom 22 ods. 3 písm. d) bodom ii) a článkom 42 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/1060.
2. Pokiaľ ide o ukazovatele výstupov, východiskové hodnoty sa stanovujú na nulu. Čiastkové ciele stanovené na rok 2024 a cieľové hodnoty stanovené na rok 2029 sú kumulatívne. Po tom, ako Komisia schváli žiadosť o zmenu programu predloženú podľa článku 18 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/1060, sa cieľové hodnoty nerevidujú.
3. Ak sa v rámci priority FST podporujú činnosti uvedené v článku 8 ods. 2 písm. k), l) alebo m), údaje o ukazovateľoch za účastníkov sa zasielajú len vtedy, ak sú k dispozícii všetky údaje týkajúce sa daného účastníka požadované v súlade s prílohou III.

Článok 13

Finančné opravy

Komisia môže na základe preskúmania záverečnej správy o výkonnosti programu vykonať finančné opravy v súlade s článkom 104 nariadenia (EÚ) 2021/1060, ak sa dosiahne menej ako 65 % cieľovej hodnoty stanovenej pre jeden alebo viacero ukazovateľov výstupov.

Finančné opravy musia byť primerané dosiahnutým výsledkom a neuplatňujú sa, ak je nesplnenie cieľových hodnôt spôsobené vplyvom sociálno-ekonomických alebo environmentálnych faktorov, závažných zmien v hospodárskych alebo environmentálnych podmienkach v dotknutom členskom štáte alebo z dôvodov vyššej moci, ktoré závažným spôsobom ovplyvňujú realizáciu príslušných priorít.

Článok 14

Preskúmanie

Komisia do 30. júna 2025 preskúma implementáciu FST s ohľadom na špecifický cieľ stanovený v článku 2, pričom zohľadní prípadné zmeny nariadenia (EÚ) 2020/852 a klimatické ciele Únie stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) a vývoj implementácie plánu pre investovanie do udržateľnej Európy. Komisia na základe toho predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, ku ktorej môže pripojiť legislatívne návrhy.

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 24. júna 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predsedníčka
A. P. ZACARIAS

PRÍLOHA I

PRIDELENÉ PROSTRIEDKY ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

	Pridelené prostriedky z Nástroja Európskej únie na obnovu	Pridelené prostriedky zo zdrojov VFR	Celkové pridelené prostriedky	Podiel členských štátov z celkovej sumy
Belgicko	95	71	166	0,95 %
Bulharsko	673	505	1 178	6,73 %
Česko	853	640	1 493	8,53 %
Dánsko	46	35	81	0,46 %
Nemecko	1 288	966	2 254	12,88 %
Estónsko	184	138	322	1,84 %
Írsko	44	33	77	0,44 %
Grécko	431	324	755	4,31 %
Španielsko	452	339	790	4,52 %
Francúzsko	535	402	937	5,35 %
Chorvátsko	97	72	169	0,97 %
Taliansko	535	401	937	5,35 %
Cyprus	53	39	92	0,53 %
Lotyšsko	100	75	174	1,00 %
Litva	142	107	249	1,42 %
Luxembursko	5	4	8	0,05 %
Maďarsko	136	102	237	1,36 %
Malta	12	9	21	0,12 %
Holandsko	324	243	567	3,24 %
Rakúsko	71	53	124	0,71 %
Poľsko	2 000	1 500	3 500	20,00 %
Portugalsko	116	87	204	1,16 %
Rumunsko	1 112	834	1 947	11,12 %
Slovinsko	134	101	235	1,34 %
Slovensko	239	179	418	2,39 %
Fínsko	242	182	424	2,42 %
Švédsko	81	61	142	0,81 %
EÚ 27	10 000	7 500	17 500	100,00 %

Pridelené prostriedky v miliónoch EUR, v cenách roku 2018 a pred odpočtami na technickú pomoc a administratívne výdavky (celkové sumy sa nemusia zhodovať z dôvodu zaokrúhľovania nahor alebo nadol)

PRÍLOHA II

VZOR NA ÚČELY PLÁNOV SPRAVODLIVEJ TRANSFORMÁCIE ÚZEMIA

1. Načrtnutie procesu transformácie a určenie najviac postihnutých území v rámci členského štátu

Textové pole [12000]

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. a)

1.1. Načrtnutie očakávaného procesu transformácie v rámci plnenia cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 v súlade s cieľmi integrovaných národných energetických a klimatických plánov a iných existujúcich plánov transformácie s harmonogramom ukončenia alebo obmedzenia činností, ako je ťažba uhlia a lignitu alebo výroba elektriny z uhlia

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. b)

1.2. Určenie území, ktoré budú podľa očakávaní najviac postihnuté, a odôvodnenie tohto výberu spolu so zodpovedajúcim odhadom vplyvov na hospodárstvo a zamestnanosť na základe návrhu uvedeného v oddiele 1.1

Referencia: Článok 6

1.3. Určenie najvzdialenejších regiónov a ostrovov s osobitnými výzvami v rámci území uvedených v oddiele 1.1 a osobitných súm pridelených pre tieto územia s príslušným odôvodnením

2. Posúdenie transformačných výziev pre všetky určené územia

2.1. Posúdenie hospodárskeho, sociálneho a územného vplyvu transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. c)

Textové pole [12000]

Určenie postihnutých hospodárskych činností a priemyselných odvetví, pričom treba rozlíšiť:

- upadajúce odvetvia, pri ktorých sa očakáva ukončenie alebo výrazné obmedzenie ich činností v súvislosti s transformáciou vrátane zodpovedajúceho harmonogramu,
- transformujúce sa odvetvia, pri ktorých sa očakáva transformácia ich činností, procesov a výstupov.

Pri každom z týchto dvoch typov odvetví:

- očakávaný zánik pracovných miest a potreby v oblasti rekvalifikácie s ohľadom na prognózy v oblasti zručností,
- potenciál hospodárskej diverzifikácie a možnosti rozvoja.

2.2. Potreby v oblasti rozvoja a ciele do roku 2030 v záujme dosiahnutia klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. d)

Textové pole [6000]

- potreby v oblasti rozvoja v záujme riešenia transformačných výziev,
- ciele a výsledky, ktoré sa očakávajú od plnenia priority FST vrátane očakávaného prínosu z hľadiska vytvárania a zachovania pracovných miest.

2.3. Súlad s inými relevantnými národnými, regionálnymi alebo územnými stratégiami a plánmi

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. e)

Textové pole [6000]

- stratégie pre inteligentnú špecializáciu,
- územné stratégie uvedené v článku 29 nariadenia (EÚ) 2021/...,
- iné regionálne alebo národné plány rozvoja.

2.4. Typy plánovaných operácií

Textové pole [12000]

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. g)

- typy plánovaných operácií a ich očakávaný prínos k zmierneniu vplyvu transformácie

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. h)

Vyplniť len v prípade, ak sa poskytuje podpora na produktívne investície do iných podnikov než MSP:

- orientačný zoznam operácií a podnikov, ktoré sa majú podporiť a pri každom z nich odôvodnenie potreby takejto podpory prostredníctvom analýzy nedostatkov, ktorá preukáže, že očakávaný počet zaniknutých pracovných miest by prevýšil očakávaný počet pracovných miest vytvorených v prípade neuskutočnenia investície

Aktualizovať alebo vyplniť tento oddiel pri revízii územných plánov spravodlivej transformácie územia v závislosti od rozhodnutia o poskytnutí takejto podpory.

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. i)

Vyplniť len v prípade, ak sa poskytuje podpora na investície zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES:

- zoznam operácií, ktoré sa majú podporiť, a odôvodnenie, že prispievajú k transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo a vedú k podstatnému zníženiu emisií skleníkových plynov na úroveň podstatne nižšiu ako príslušné referenčné hodnoty stanovené na bezodplatné pridelovanie podľa smernice 2003/87/ES a že sú potrebné na ochranu značného počtu pracovných miest

Aktualizovať alebo vyplniť tento oddiel pri revízii územných plánov spravodlivej transformácie územia v závislosti od rozhodnutia o poskytnutí takejto podpory.

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. j)

- synergie a komplementárnosť plánovaných operácií s inými relevantnými programami Únie v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu (podpora procesu transformácie) a s inými finančnými nástrojmi (Fond Únie na modernizáciu systému obchodovania s emisiami) s cieľom riešiť identifikované potreby rozvoja

Referencia: článok 11 ods. 2 písm. k) a článok 11 ods. 5

- synergie a komplementárnosť s plánovanou podporou z ostatných pilierov Mechanizmu spravodlivej transformácie
- odvetvia a tematické oblasti, ktoré sa majú podporovať v rámci ostatných pilierov

SPOLOČNÉ UKAZOVATELE VÝSTUPOV A SPOLOČNÉ UKAZOVATELE VÝSLEDKOV PRE FOND NA SPRAVODLIVÚ TRANSFORMÁCIU ⁽¹⁾

Spoločné ukazovatele výstupov REGIO (RCO) a spoločné ukazovatele výsledkov REGIO (RCR)	
Výstupy	Výsledky
RCO 01 – Podporované podniky (z toho: mikro, malé, stredné, veľké) (*) RCO 02 – Podniky podporované grantmi RCO 03 – Podniky podporované finančnými nástrojmi RCO 04 – Podniky s nefinančnou podporou RCO 05 – Nové podporované podniky RCO 07 – Výskumné organizácie zúčastňujúce sa na spoločných výskumných projektoch RCO 10 – Podniky spolupracujúce s výskumnými organizáciami RCO 121 – Podniky podporované na dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES	RCR01 – Vytvorené pracovné miesta v podporovaných subjektoch RCR 102 – Vytvorené pracovné miesta vo výskume v podporovaných subjektoch RCR 02 – Súkromné investície v rovnakej výške ako verejná podpora (z toho: granty, finančné nástroje) (*) RCR 03 – Malé a stredné podniky (MSP), ktoré zavádzajú inovácie produktov alebo procesov RCR 04 – MSP, ktoré zavádzajú marketingové alebo organizačné inovácie RCR 05 – MSP, ktoré interne inovujú RCR 06 – Podané patentové prihlášky RCR 29a – Odhadované emisie skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES v podporovaných podnikoch
RCO 13 – Digitálne služby, produkty a procesy vyvinuté pre podniky	RCR 11 – Používatelia nových a aktualizovaných verejných digitálnych služieb, produktov a procesov RCR 12 – Používatelia nových a aktualizovaných digitálnych služieb, produktov a procesov, ktoré vyvinuli podniky
RCO 15 – Vytvorená kapacita inkubácie	RCR 17 – Nové podniky prežívajúce na trhu RCR 18 – MSP využívajúce služby inkubácie po vytvorení podnikateľského inkubátora
RCO 101 – MSP, ktoré investujú do rozvoja zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	RCR 97 – praktické vyučovanie podporované v MSP RCR 98 – Zamestnanci MSP, ktorí ukončili ďalšie odborné vzdelávanie a prípravu zameranú na rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie (podľa typu zručností: technické, riadiace, podnikateľské, zelené, iné) (*)
RCO 18 – Obydlia so zlepšenou energetickou hospodárnosťou RCO 19 – Verejné budovy so zlepšenou energetickou hospodárnosťou RCO 20 – Novo vybudovaná alebo modernizovaná sieť diaľkového vykurovania a chladenia RCO 104 – Počet vysoko účinných kogeneračných jednotiek	RCR 26 – Ročná spotreba primárnej energie (z toho: obydlia, verejné budovy, podniky, iné) (*) RCR 29 – Odhadované emisie skleníkových plynov

(1) Z dôvodu prehľadnosti sú ukazovatele zoskupené tak, aby umožňovali ľahšie zosúladenie s ukazovateľmi zahrnutými v iných nariadeniach o jednotlivých fondoch.

RCO 22 – Dodatočná výrobná kapacita v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov (z toho: elektrická, tepelná) (*)	RCR 31 – Celková vyrobená energia z obnoviteľných zdrojov (z toho: elektrická, tepelná) (*) RCR 32 – Energia z obnoviteľných zdrojov: dodatočná kapacita pripojená k sieti
RCO 34 – Dodatočná kapacita na recykláciu odpadu RCO 107 – Investície do zariadení na triedený zber odpadu RCO 119 – Odpad pripravený na opätovné použitie	RCR 47 – Recyklovaný odpad RCR 48 – Recyklovaný odpad využívaný ako surovina
RCO 36 – Zelená infraštruktúra podporovaná na iné účely ako adaptácia na zmenu klímy RCO 38 – Plocha podporovanej rekultivovanej pôdy RCO 39 – Oblasť pokrytia inštalovanými systémami na monitorovanie znečistenia ovzdušia	RCR 50 – Populácia, ktorá využíva opatrenia týkajúce sa kvality ovzdušia (**) RCR 52 – Rekultivovaná pôda využívaná na zelené oblasti, sociálne bývanie, ekonomické alebo iné využitie
RCO 55 – Dĺžka nových električkových a metrových tratí RCO 56 – Dĺžka rekonštruovaných alebo modernizovaných električkových a metrových tratí RCO 57 – Kapacita koľajových vozidiel verejnej hromadnej dopravy šetrných k životnému prostrediu RCO 58 – Podporovaná špecializovaná cyklistická infraštruktúra RCO 60 – Veľkomestá a mestá s novými alebo modernizovanými digitalizovanými systémami mestskej dopravy	RCR 62 – Počet používateľov novej alebo modernizovanej verejnej dopravy za rok RCR 63 – Používatelia nových alebo modernizovaných električkových alebo metrových tratí za rok RCR 64 – Používatelia špecializovanej cyklistickej infraštruktúry za rok
RCO 61 – Plocha nových alebo modernizovaných zariadení pre služby zamestnanosti	RCR 65 – Používatelia nových alebo modernizovaných zariadení pre služby zamestnanosti za rok
RCO 66 – Kapacita tried v nových alebo modernizovaných zariadeniach starostlivosti o deti RCO 67 – Kapacita tried v nových alebo modernizovaných vzdelávacích zariadeniach	RCR 70 – Používatelia nových alebo modernizovaných zariadení starostlivosti o deti za rok RCR 71 – Používatelia nových alebo modernizovaných vzdelávacích zariadení za rok
RCO 113 – Populácia, na ktorú sa vzťahujú projekty v rámci integrovaných akcií zameraných na sociálno-ekonomické začlenenie marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín (**)	
RCO 69 – Kapacita nových alebo modernizovaných zariadení zdravotnej starostlivosti RCO 70 – Kapacita nových alebo modernizovaných zariadení sociálnej starostlivosti (okrem bývania)	RCR 72 – Používatelia nových alebo modernizovaných služieb elektronickej zdravotnej starostlivosti za rok RCR 73 – Používatelia nových alebo modernizovaných zariadení zdravotnej starostlivosti za rok RCR 74 – Používatelia nových alebo modernizovaných zariadení sociálnej starostlivosti za rok

Spoločné okamžité ukazovatele výstupov (EECO) a spoločné okamžité ukazovatele výsledkov (EECR) pre účastníkov ⁽¹⁾ , ⁽²⁾	
Výstupy	Výsledky
EECO 01 – nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných (**)	EECR 01 – účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce (**)
EECO 02 – dlhodobo nezamestnané osoby (**)	EECR 02 – účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (**)
EECO 03 – neaktívne osoby (**)	EECR 03 – účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu (**)
EECO 04 – zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb (**)	EECR 04 – účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (**)
EECO 05 – osoby mladšie ako 18 rokov (**)	
EECO 06 – mladí ľudia medzi 18 a 29 rokmi (**)	
EECO 07 – počet účastníkov starších ako 55 rokov (**)	
EECO 08 – osoby s nižším sekundárnym vzdelaním alebo nižším vzdelaním (ISCED 0 – 2) (**)	
EECO 09 – osoby s vyšším sekundárnym vzdelaním (ISCED 3) alebo postsekundárnym vzdelaním (ISCED 4) (**)	
EECO 10 - osoby s terciárnym vzdelaním (ISCED 5 až 8) (**)	
EECO 11 – celkový počet účastníkov ⁽³⁾	

(*) Rozpis sa požaduje iba v prípade podávania správ, nie v rámci programovania.

(**) Vykazované údaje sú osobnými údajmi podľa článku 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5. 2016, s. 1).

⁽¹⁾ Nahlásiť je potrebné všetky ukazovatele výstupov a výsledkov týkajúce sa účastníkov.

⁽²⁾ Osobné údaje je potrebné rozdeliť podľa rodovej príslušnosti (muži, ženy, nebinárne osoby, podľa vnútroštátneho práva). Ak určité výsledky nepripadajú do úvahy, nie je potrebné získavať alebo nahlasovať údaje za dané výsledky. Vo vhodných prípadoch je možné vykazovať spoločné ukazovatele výstupov na základe cieľovej skupiny operácie. Ak sa údaje získavajú z registrov alebo rovnocenných zdrojov, členské štáty môžu používať vnútroštátne vymedzenia.

⁽³⁾ Tento ukazovateľ sa vypočíta automaticky na základe spoločných ukazovateľov výstupov týkajúcich sa postavenia v zamestnaní.